

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 16301

гр. София, 16.04.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 90 СЪСТАВ, в закрито заседание на шестнадесети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ВАЛЕНТИН Т. БОРИСОВ

като разгледа докладваното от ВАЛЕНТИН Т. БОРИСОВ Гражданско дело № 20231110164457 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 140 ГПК.

С определение № 46/06.12.2021 г., постановено по гр.д. № 20А от 2021 г. петчленен състав на ВАС и ВКС е приел, че компетентен да се произнесе по исковете по чл. 49 от ЗЗД на Х. Т. И. срещу Специализирана болница за активно лечение на лишените от свобода към затвора София за обезщетение на имуществени и неимуществени вреди от неизпълнение на задължението на болницата да осигури безплатна метадонова терапия е Софийски РС. Това означава, че е прието с това определение, че исковете са с правна квалификация чл. 49 от ЗЗД.

Софийският районен съд е сезиран с искова молба с предявени искове от Х. Т. И. срещу ГДИН /съгласно уточняваща молба от 20.12.2023 г./, за заплащане на сума в размер на 5 325 лв., представляващи обезщетение за имуществени вреди за периода 15.02.2017 г. – 30.01.2020 г., изразяващи се в разходи за непредоставено, но полагащо се безплатно лечение /метадонова терапия/, както и за заплащане на сума в размер на 5 001 лв., частично от сума в размер на 12 000 лв., представляващи обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, унижение, безпомощност и уязвимост, страх за здравето и живота, потиснато самочувствие, поради непредоставено, но полагащо се безплатно лечение /метадонова терапия/, ведно със законната лихва от депозиране на исковата молба до окончателното изплащане.

В исковата молба се твърди, че по време на престоя си в затвора в гр.София, ищецът, въпреки че е здравноосигурен и има право на безплатно

лечение (вкл. метадонова терапия) е лишен това си право, и е бил принуден сам да заплаща въпросната метадонова терапия, съгласно представена като доказателство справка, която АССГ (Административен съд – София град) изискал и събрал като поискано доказателство от предоставилата метадонова терапия "...".

Ищецът твърди, че е постъпил в затвора на 15.02.2017 г. и освободен предсрочно на 30.01.2020 г. по причина на силно влошеното си здравословно състояние и висока инвалидност от 80 %, установена с 6 бр. последователни решения на ТЕЛК, считано от 02.08.2017 г., от които прилага само последното, понеже се вижда датата на инвалидизация (02.08.2017 г.).

От правна страна ищецът намира, че съгласно разпоредбата на чл.40, ал.4 НК спрямо лишените от свобода със зависимости трябва да се полагат "съответни медицински грижи". Ищецът намира, че липсата на медицинско обслужване е "нечовешко и унижително отнасяне" по смисъла на чл.3 ЗИНЗС, който е национален аналог на чл. 3 ЕКПЧ.

Съгласно чл.65, ал.1 от Наредба № 2 от 22.03. 2010 год. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода, на всички лишени от свобода се осигуряват необходимите им лекарства, като задължението за лечение е на "затворническите власти", т.е. в случая на ответника ГДИН. Следователно за пациентите, метадоновата терапия е "необходимо лечение" по смисъла цитираната разпоредба на чл. 65, ал.1 от Наредба № 2 от 22.03.2010 г. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода, и като такава е следвало да бъде осигурена безплатно на Ищеца, като здравно осигурен съгласно чл.128 ЗИНЗС.

На следващо място ищецът твърди, че всяко "необходимо лечение" следва да е безплатно, съгласно чл. 128, ал. 2 ЗИНЗС, понеже ищецът 'е здравноосигурено лице с непрекъснати здравно-осигурителни права, докато изтърпява присъдата: нещо повече, с промени в Закона за здравето, правото на безплатна метадонова терапия, се нормира изрично – дори за здравно неосигурени лица. Поради непредоставяне на безплатното лечение здравноосигуреният ищец е лишен без причина от полагащо се безплатно лечение (метадонова терапия), която е напълно безплатна дори за неосигурени здравно лица. Това освен нарушение на чл.3 ЕКПЧ / чл.3 ЗИНЗС

("нечовешко и унизително отнасяне") , е и форма на "дискриминация" по признаците "лично положение" и/или "увреждане" по смисъла на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр., тъй като му се отнема право, изрично предоставено от закон, което не е отнето с присъдата Освен това ГДИН 'осигурява здравното обслужване и затова също носи отговорност – т.е. отговаря на собствено основание, макар и да не осъществява медицинска дейност

Към исковата молба са приложени документи, като се иска тяхното приемане като доказателства за установяване на твърдените обстоятелства.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК по делото е постъпил писмен отговор от ответника Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” към министъра на правосъдието искова молба от Х. Т. И., чрез процесуалния му представител С. И.. Заявява, че оспорва предявения иск по основание и размер, по подробно изложени съображения. Твърди, че е налице липса на правен интерес за ищеца и наличие на погасителна давност. На основание чл. 70 от НК, във връзка с чл. 437, ал. 2 от НПК ищецът е предсрочно условно освободен и от 31.01.2020 г. не се намира в местата за лишаване от свобода.

На следващо място намира, че Главна дирекция „Изпълнение на наказанията" не е надлежен ответник по исковете. В конкретния случай счита, че легитимен ответник се явява Министерство на здравеопазването. Съгласно чл. 3, ал. 2 от Наредба № 2 от 2012 г. за условията и реда за осъществяване на програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди програмите могат да се осъществяват в местата за лишаване от свобода от лечебни заведения, създадени към тях. Програмите за лечение с агонисти и агонисти - антагонисти на лица, зависими към опиоиди се осъществяват след издаване на разрешение от министъра на здравеопазването или оправомощен от него заместник - министър. Изискванията за разкриване на такива програми са подробно разписани в Наредба № 2/20.06.2012 г. за условията и реда за осъществяване на програми за лечение с агонисти и агонисти - антагонисти на лица, зависими към опиоиди. На практика в нито един затвор няма такава разкрита програма, поради липса на лекар с призната специалност по психиатрия.

Към момента дейността е организирана, като се предоставя помещение на територията на Софийския затвор за ползване от програма към ЕТ „Амбулатория за индивидуална практика за специализирана психиатрична

медицинска помощ - д-р ..“. Осигурен е ежедневен достъп, на екипа на програмата. Дейността му продължава от м. март 2014 г. и към настоящия момент. Програмата осъществява дейността си с лекарствения продукт Метадон, предоставен от Министерство на здравеопазването по реда на Наредба № 34/2005 г. за реда за заплащане от републиканския бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, издадена по реда на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсурите издадена от Министерство на здравеопазването. Чл. 6. (1) Лекарствените продукти, предназначени и отпускани за лечение на заболявания по реда на тази наредба, не могат да бъдат използвани в клинично изпитване на лекарства, (2) Лекарствените продукти, предназначени и отпускани за лечение на заболявания по реда на тази наредба, не могат да бъдат използвани за лечение на заболявания, заплащани от Националната здравноосигурителна каса.

Организираната от ГДИН, по този начин дейност е компромисен вариант, чрез който лишените от свобода, зависими към опиоиди могат да продължат лечението си без да се нарушава правото им на достъп до здравни грижи. Контролът по спазване на изискванията за съхраняване, отпускане, воденето на документация и отчитане на лекарствени продукти, съдържащи опиоеви агонисти и агонисти-антагонисти използвани в програмите се осъществява от експерти на министерство на здравеопазването и от инспекторите по наркотични вещества от регионалните здравни инспекции. Тук е мястото да отбележим, че единствено задължение на ГДИН е да организира достъпа на екипа от .. до местата за лишаване от свобода и помещение за предоставяне на лекарствения продукт Метадон, а поддържането с опиоиди е ангажимент на Министерство на здравеопазването. В конкретния случай не може да стада дума за лечение, а за поддържаща терапия. Зависимостта на ищеца не е заболяване следствие престоя му в местата за лишаване от свобода, това е личен избор от водене на този начин на живот. Самият той е преценил не да преустанови употребата на наркотици, а да продължи с поддържаща терапия.

Лечебните заведения към местата за лишаване от свобода са: специализирани болници за активно лечение, в които се осигурява болничен престой на лишените от свобода лица, които се нуждаят от болнично наблюдение и лечение. В тях се лекуват лица с остри заболявания, травми, изострени хронични болести. Поддържащата метадонова терапия не попада в

този вид заболявания.

Съдът, като прецени изложените в исковата молба фактически твърдения и съобрази формулираното искане, намира, че е сезиран с искове с правна квалификация чл. 49 вр. чл. 45 от ЗЗД /съгласно определение № 46/06.12.2021 г., постановено по гр.д. № 20А от 2021 г. петчленен състав на ВАС и ВКС/.

Съгласно разпоредбата на чл.154, ал.1 от ГПК разпределението на доказателствената тежест е, както следва: **ищецът** следва да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на вреди от имуществен и неимуществен характер и размера на обезщетението, причинната връзка между настъпилите за него вреди и деянието на служители на ответника, както и неговата противоправност, а **ответникът** следва да докаже фактите, от които произтичат възраженията му.

Приложените към исковата молба документи са допустими като доказателствени средства и относими към предмета на доказване, поради което следва да бъдат допуснати като доказателства по делото.

Съдът приканва страните към доброволно уреждане на спора, чрез медиация, постигане на спогодба или друг способ.

Мотивиран от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА като писмени доказателства по делото приложените към исковата молба документи.

НАСРОЧВА делото за разглеждане в открито съдебно заседание на 02.10.2024 г. от 11.20 ч., за когато да се призоват страните, заедно с препис от настоящото определение. На ищеца да се изпрати и препис от отговора на исковата молба.

Определението е окончателно.

Съдия при Софийски районен съд: _____